

Πανεπιστήμιο Κύπρου

Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών και Μηχανικών Περιβάλλοντος

Έντονη ανησυχία από το Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών και Μηχανικών Περιβάλλοντος Παν. Κύπρου

Για μια επερχόμενη οικονομική δυσπραγία στον κατασκευαστικό τομέα

Οι πρόσφατες εξελίξεις σχετικά με το επενδυτικό πρόγραμμα οικονομικής ανάκαμψης της χώρας, όπως και οι νέες ευκαιρίες χρηματοδότησης μελλοντικών έργων, απασχόλησαν το Συμβούλιο του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών και Μηχανικών Περιβάλλοντος του Πανεπιστημίου Κύπρου στην τελευταία συνεδρία του. Ανάμεσα σε άλλα, το Τμήμα διαπιστώνει την έντονη ανησυχία που προκαλούν οι εξελίξεις για μια επερχόμενη οικονομική δυσπραγία στον κατασκευαστικό τομέα. Επί αυτών των θεμάτων, το Συμβούλιο του Τμήματος επισημαίνει τα πιο κάτω:

Ο κατασκευαστικός τομέας αποτελεί ιστορικά έναν από τους πιο δυναμικούς κλάδους της κυπριακής οικονομίας, ο οποίος έχει συμβάλει τα μέγιστα στην ανάκαμψή της σε καιρούς κρίσεως. Ένα πλήγμα σε αυτόν θα έχει αναπόφευκτα άμεσο αντίκτυπο σε όλη την οικονομία της Κύπρου και στις προοπτικές ανάπτυξής της. Το Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών και Μηχανικών Περιβάλλοντος του Πανεπιστημίου Κύπρου κρίνει ότι πρέπει να καταστρωθεί άμεσα ένα νέο πρόγραμμα επενδύσεων, επί υγιών βάσεων, με επενδύσεις που θα έχουν μακροπρόθεσμο όφελος για τον τόπο και την κοινωνία, έχοντας ως γνώμονα τη διαφάνεια και την αξιοκρατία.

Ο σχεδιασμός μιας σύγχρονης οικονομικής ανάκαμψης πρέπει απαραίτητα να περιλαμβάνει τις αξίες μιας κλιματικά ουδέτερης και βιώσιμης ανάπτυξης της κοινωνίας, αξίες που η Κύπρος ως κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) έχει δεσμευτεί να υπηρετήσει, τόσο μέσα

από το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ενέργεια και το Κλίμα (για την περίοδο 2021-2030) όσο και μέσα από την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία (European Green Deal). Η Κύπρος πρέπει να στοχεύσει στο να επωφεληθεί στο μέγιστο δυνατό βαθμό από τα κεφάλαια ύψους τουλάχιστον 1 τρισεκατομμυρίου ευρώ που προνοούνται ως κύμα επενδύσεων μέσα από την Πράσινη Συμφωνία για τα επόμενα 10 χρόνια. Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι ταυτόχρονα προνοείται ένα ειδικό Ταμείο για Δίκαιη Μετάβαση (Just Transition Fund), με σκοπό να υποστηρίξει την αναγκαία ανανέωση δεξιοτήτων που θα βοηθήσει τις επιχειρήσεις να προσαρμοστούν και να αξιοποιήσουν τις νέες οικονομικές ευκαιρίες που αναδύονται.

Ειδικά για τον κλάδο των κατασκευών, η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία προνοεί «κύμα ανακαινίσεων» με σκοπό την ενεργειακή αναβάθμιση του υφιστάμενου κτιριακού αποθέματος. Στα κτίρια αναλογεί περίπου το 40% της ενεργειακής κατανάλωσης της Ε.Ε. και το 36% των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Εντούτοις στην Κύπρο, ελάχιστος αριθμός κτιρίων υποβάλλονται σε ενεργειακά αποδοτική αναβάθμιση κάθε έτος, χωρίς μάλιστα την ενδεικνυόμενη ταυτόχρονη αντισεισμική τους αναβάθμιση. Η Κύπρος αυτή τη στιγμή δεν είναι σε θέση να εκπληρώσει τις δεσμεύσεις της για μείωση των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου κατά 5% για το 2020 και 25% για το 2030. Συνεπώς, η ανάληψη αποτελεσματικής δράσης είναι ζωτικής σημασίας για να επιτευχθεί η συνεχής μείωση των εκπομπών των αερίων θερμοκηπίου μέχρι το στόχο του να καταστεί η Κύπρος κλιματικά ουδέτερη ως το 2050, όπως σχεδιάζεται για όλες τις χώρες-μέλη της Ε.Ε.

Το επενδυτικό κύμα της Πράσινης Συμφωνίας δεν περιορίζεται μόνο στην κλιματική ουδετερότητα, την αύξηση της ηλεκτροπαραγωγής από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης υφιστάμενων κτιρίων, αλλά στοχεύει σε ένα γενικότερο μετασχηματισμό ευρείας κλίμακας των πόλεων και του δομημένου περιβάλλοντος, με γνώμονα τη βιώσιμη ανάπτυξη και την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος. Η ολιστική προσέγγιση και η εφαρμογή των αρχών της κυκλικής οικονομίας είναι βασικές προϋποθέσεις για την επίτευξη αυτών των στόχων και περιλαμβάνουν ένα σύνολο αλληλένδετων τομέων των πολιτικών μηχανικών και μηχανικών περιβάλλοντος, όπως οι αποδοτικές και καθαρές μεταφορές, η χρήση περιβαλλοντικά φιλικών υλικών, οι ασφαλείς κατασκευές έναντι φυσικών καταστροφών (π.χ. σεισμοί, κατολισθήσεις, πλημμύρες), η προστασία των φυσικών πόρων και η μηδενική ρύπανση του περιβάλλοντος. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το γεγονός ότι οι ανακαινίσεις στο υφιστάμενο κτιριακό απόθεμα μπορούν και πρέπει να αξιοποιηθούν και για την εξίσου εξαιρετικής σημασίας αντισεισμική αναβάθμιση των κτιρίων, η οποία θα πρέπει να διενεργείται σε συνδυασμό με την ενεργειακή αναβάθμισή τους, ακολουθώντας έτσι τη σύγχρονη ευρωπαϊκή τάση.

Το Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών και Μηχανικών Περιβάλλοντος του Πανεπιστημίου Κύπρου καλεί την Πολιτεία να εγκύψει στην Πράσινη Συμφωνία και να δημιουργήσει άμεσα τα απαιτούμενα σύγχρονα εργαλεία πολιτικής, με γνώμονα τη διαφάνεια, την αξιοκρατία και το κοινωνικό όφελος, για το σχεδιασμό ενός στρατηγικού σχεδίου δημοσίων και ιδιωτικών επενδύσεων που άμεσο στόχο να έχει τη δημιουργία μιας βιώσιμης και κλιματικά ουδέτερης ανάπτυξης στη χώρα, με σεβασμό στον άνθρωπο και το περιβάλλον. Στο πνεύμα αυτό, το Τμήμα επανεξετάζει το στρατηγικό του σχεδιασμό για την επόμενη πενταετία και ανανεώνει τα προγράμματα σπουδών του για να ανταποκριθεί άμεσα και με τον καλύτερο δυνατό τρόπο στις ανάγκες της κυπριακής κοινωνίας και οικονομίας, αλλά και του ευρύτερου ευρωπαϊκού και διεθνή χώρου.